

ДНЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

IX^{то} ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ,

(ПЪРВА РЕДОВНА СЕССИЯ).

XXI заседание, Сжббота, 25-й Януарий 1897 година.

(Отворено въ 2 часа слѣдъ пладнѣ подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на Христа Ивановъ.)

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: (Звъни.) Засѣданието се отвара.

Г-нъ секретарь Манолъ Стефановъ ще прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види, кой пристѣтствува и кой отсътствува отъ засѣданието.

Секретарь Манолъ Стефановъ: (Прочита списъка.) Отсътствуватъ г-да прѣдставителитѣ: Андрей Петковъ, Атанасъ Славовъ, Ванко Лазаровъ, Григоръ Д. Начовичъ, Гавриилъ Б. Неновичъ, Димитръ М. Яблански, Димитръ К. Поповъ, Добри П. Бояджиевъ, Евлогий Георгиевъ, Йовъ Титоровъ, Иванъ Христовъ, Иванъ Пецовъ, Иванъ Вазовъ, Илия Щърбановъ, Иванъ Д. Гешовъ, Исмаилъ Арнаутовъ, Коста Стефановъ, Лука Братановъ, Михаилъ Х. Славчевъ, Никола Ивановъ, Риза Ибрахимовъ, Райко Йончевъ, Стефанъ Сливковъ, Стефанъ Костовъ, Стефанъ Границки, Саулъ Камбосевъ и Цено Леонкиевъ.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Отъ 159 души г-да прѣдставители отсътствуватъ 27 души; има, значи, законното число прѣдставители, за да се отвори засѣданието и се пристѣпни къмъ разискване въпроситѣ, положени на дневния редъ.

Прѣди да се пристѣпни къмъ дневния редъ, г-нъ секретарь Лавчиевъ ще прочете съкращения протоколъ отъ XVII-то заседание, държано на 17-й того.

Секретарь Боби Лафчиевъ: (Прочита съкращения протоколъ отъ XVII-то заседание.)

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху съдържанието на про-

четения съкратенъ протоколъ? (Никой не иска думата.) Понеже никой не прави бѣлѣжка, то ще се гласува. Който приема прочетения съкратенъ протоколъ за вѣренъ и точенъ, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

На дневния редъ за настоящето заседание имаме слѣдующитѣ въпроси:

I. Докладъ на прошетарната коммисия.

II. Първо четение на законопроектитѣ: 1) за монетитѣ на Княжеството; 2) за построяването и експлоатиранието на желѣзнопѣжнитѣ клонове; 3) за допълнение на Закона за земледѣлческитѣ каси; 4) за отстъпване на общественни учреждения минералнитѣ извори съгласно чл. 6-й отъ Закона за топлитѣ и студени минерални води, и 5) прѣдложение за приемане чуждеподданныитѣ Лейтенантъ Моро и Иванъ Кицу на държавна служба.

III. Второ четение: 1) на законопроекта за депозиране печатни издания въ народнитѣ библиотеки; 2) за измѣнение чл. чл. 3, 12, 37 и 39-й отъ Закона за сждебнитѣ пристави и тѣхнитѣ помощници.

Моля докладчика на прошетарната коммисия г-на Бобчевски да пристѣпни къмъ докладване на прошенията.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прошение отъ Марка Д. Балабановъ, което има слѣдующето съдържание: (Чете.)

„Прошение

отъ Марка Д. Балабановъ.

Отъ ученическата още скамейка и до днешенъ день, азъ съмъ прѣкаралъ, при постоянни, рѣчи, тревоги, по-

голѣмата часть отъ живота си въ служение, по възможности, на народа, въ упорита борба за неговото чърковно и политическо възраждане, па и въ непрѣкъснатъ трудъ за уреждане и укрѣпване това, що се придобиваше за въ негова полза слѣдъ много общи мжнотии и усилия.

Скромнитѣ ми услуги, тѣй принесени на народа, било словомъ, било дѣломъ, било при по видимому спокойни, но все тревожни врѣмена, било при обстоятелства, прѣзъ които България плуваше въ кръвъ и въ сълзи и въ отчаяние, мислѣхъ, да сж извѣстни.

Привикналъ да се трудѣхъ неуморно още отъ дѣтство, азъ, независимо отъ всѣкакви услуги, които съмъ считалъ и считамъ просто като длъжностъ къмъ отечеството, бѣхъ рѣшенъ да работѣхъ до край и за напрѣдъ съ сжщата ревностъ, безъ да обеспокоявамъ когото и да е за напомняване услуги и искание помощъ, при всичко че всичкото ми придобито богатство се състои въ една кжща, ипотекирана и тя въ Банката.

За жалость, здравственното ми състояние отъ нѣкое врѣме насамъ не ми дава вече, въпрѣки моята воля, възможность да работѣхъ толкова и тѣй редовно, колкото и както правѣхъ до скоро; а при това азъ съмъ чилѣкъ на около 58-годишна възраст и баща на четири дѣца, сирачета отъ майка. Отъ тѣхъ най-голѣмото стѣпи въ пълнолѣтието си едва прѣди мѣсець, а най-малкото едва що стѣпи послѣднѣ въ 10-та си година.

Вслѣдствие на всичко това, имамъ честь да се отнесж до почитаемото Народно Събрание съ покорна молба да ми се отпусне, отъ началото на тази година, отъ когато съмъ и прѣстаналъ да работѣхъ редовно, една пенсия въ такъвъ размѣръ, какъвто би ми стигналъ да довършиж въспитанието на дѣцата си и да поерѣшиж необходимитѣ си разноси и задлъжения.

Съ пълна надѣжда, че почитаемото народно прѣдставителство, като вземе прѣдъ видъ горнитѣ съображения, ще удовлетвори тази ми скромна просба, остаямъ съ дълбоко почитание.

Марко Д. Балабановъ.

Виена. Болниченъ институтъ Лоенъ.

17-й Януарий 1897 година.

По това прошение прошетарната коммисия разисква и рѣши: да се помоли Нар. Събрание да разрѣши на просителя една пенсия отъ 6000 лева годишно, както е разрѣшило такъва пенсия и на други подобни нему борци за нашата народна независимостъ и по черковния въпросъ. Азъ мислѣхъ, г-да прѣдставители, че ще бжде утегчително за васъ да расправамъ биографията на г-на Балабанова, като политически дѣецъ, и се надѣвамъ, че между васъ ще има мнозина, които знайтъ неговата биография и неговата дѣятелность за нашето оетчество. По тая причина азъ се надѣвамъ, че мнѣнието на коммисията ще бжде отъ васъ одобрно.

Георги Н. Юруковъ: Г-да прѣдставители! Заслугитѣ на г-на Балабанова въ борбитѣ за нашия черковенъ въпросъ, както и за политическото ни възраждане, сж на всички намъ извѣстни. Извѣстна е тоже и неговата дѣятелность

въ нашитѣ политически борби отъ послѣ, слѣдъ освободението ни. Г-нъ Балабановъ съ едно прошение до Нар. Събрание казва, че той се намира въ бѣдно положение, че се е разболѣлъ и че има нужда отъ помощъ. Именно тукъ е случаятъ Нар. Събрание да се окаже щедро и да помогне на такива заслужили хора, когато иматъ нужда. Азъ мислѣхъ, че коммисията е постигнала много добръ, като е изказала мнѣние да се опрѣдѣли една годишна пенсия отъ 6000 лева. Зарадъ туй, ще моля, както е направено съ другитѣ наши дѣатели, както е направено, напимѣръ, съ г-на Славейкова и както е било по-напрѣдъ съ г-на Михайловски и г-на Чомакова, сжщо така да постигнемъ и съ г-на Балабанова. Съ това ще направимъ единъ актъ на справедливостъ и ще докажемъ прѣдъ свѣта, че цѣнимъ заслугитѣ на нашитѣ дѣатели.

Димитръ Ночевъ: Г-да народни прѣдставители! Азъ още отъ сега прѣдсказвамъ, че ще ме нарѣчете я ретрогадъ, я... Истина е, че г-нъ Балабановъ има много хубави работи въ нашата нова история. Не щж да кажъ азъ по черковния въпросъ, когато отивалъ да се комкува въ патриаршията; не щж да споменувамъ, че неговитѣ дѣца сж въспитани на български хесапъ, на държавата, да го кажъ, на смѣтка на населението, на народа, на бюджета, може да го рѣчете вие. Истина е, че г-нъ Балабановъ е помогналъ нѣщо, по, чини ми се, че, като вземемъ Чомакова, като вземемъ и други нѣкои, г-нъ Балабановъ блѣднѣе прѣдъ тѣхъ. (Единъ гласъ: „Не го познавашъ тогава“!) Неоспоримо е, пакъ казвамъ, че би трѣбвало да се даде нѣщо и на г-на Балабанова, но не 6000 лева; защото, ако рѣчемъ да отпущаме такива пенсии на всички дѣатели, както вчера и завчера, слѣдъ нѣколко дни пакъ ще имаме случай да рѣшаваме въпроси за онѣзи дѣйци, които, така да кажъ, съ кръвта си сж постлали нашето отечество, и тѣмъ имъ даваме по 50 лева. Азъ ще докарамъ свидѣтели въ нашата срѣда за единъ момѣкъ, който има 16 рани, и словомъ шестнадесетъ рани е получилъ въ Шипка и сега е кьоравъ и съ четири дѣца и му даваме само 40 лева. Ако вземете да дѣлите между моралнитѣ, между нравственнитѣ и физическитѣ, тѣй да кажъ, помощи на отечеството, азъ намирамъ, че този, който е добилъ 16 рани — не да се равнява, защото ще бжде много, ами баремъ съразмѣрно да му се даде едно прилично възнаграждение. Г-нъ Балабановъ, до колкото азъ помнѣхъ, дойде въ Цариградъ почти въ края на нашата черковна борба. Менѣ ми се чини, че има приятели, които да утвърдѣтъ това. (Единъ прѣдставитель: Не е вѣрно!) Вѣрно е! Моля ви се, г-да прѣдставители, въ 1871 година азъ бѣхъ въ Цариградъ и въ Екзархията искахъ да цѣлунж ръка на г-на Балабанова, като дѣецъ по нашия черковенъ въпросъ. Менѣ ми се чини, че не е толкозъ дѣецъ. Азъ ще ви споменж Хаджи Гюровци, ще ви споменж много хора, ще ви споменж хора, които сж и затваряни по черковния въпросъ. Увѣрявамъ ви и казвамъ ви положително, че въпросътъ за черковното ни освобождение отъ Гръцката патриаршия бѣше узрѣлъ, когато дойде г-нъ Балабановъ въ Цариградъ. Не оспорявамъ по-нататѣкъ неговитѣ заслуги, но чини ми се, че тия 6000 лева сж

твърдѣ много. Така щото, като сравнимъ ония, които сж помогнали физически — завчера, ми се чини, че ние сме направили капитална грѣшка — завчера бѣше въпросъ за Панайота Хитовъ, този Панайотъ Хитовъ, който е единичкиятъ, не само единичкиятъ, но има още 3—4 души — и какво направихме? Направихме това, че дадохме на Панайота Хитовъ 100 лева, съвномъ сто лева. Панайотъ Хитовъ, не знаѣхъ, да не кажъ голѣма дума, но той е основателтъ да се повдигне малко България, плюсъ, могъ да го кажъ, скромната личностъ Димитръ Ночевъ. Какво правимъ? На ти, чоджумъ, 100 лева, пъкъ, ако щешъ, иди въ Дунава се дави, ако щешъ пѣсъкъ яжъ. Нима не признавате, че той е основателтъ на нашето освобождение? Азъ и минжлата година казахъ много, може би, грандиозна дума, че нашитѣ войводи, че нашитѣ опълченци сж дали помощъ за нашето освобождение и че — поне въ моята кратуна такъва мисль има — тѣ сж спасили честта на русското орѣжие на Шипка. Тѣ дадохъ да разберемъ, че сме народъ, че сме нация, която може да живѣе самостоятелно. Ако така поетъжпие ние съ тия, които сж турили начало на нашето освобождение, менъ ми се чини, че г-нъ Балабановъ, който е, така да кажъ, слѣдствие отъ тия движения и който е билъ въ Парижъ, когато се е повдигналъ народтъ, ми се чини, че той нѣма толкозъ голѣми заслуги.

Прочее, азъ мисль, че г-нъ Балабановъ, при тия добрини, които му се правѣтъ, гдѣто и до день днешенъ дѣцата му се въсчитаватъ на държавна смѣтка, така щото, ако е необходимо да му се даде една помощъ, азъ съмъ на мнѣние да му се отпуснатъ 3600 лева годишно. 300 л. мѣсечно на едно сѣмейство сж достатъчни и моля г-да прѣдставителитѣ, ако намиратъ тази цифра умѣтна, да ѣхъ приемжтъ. Това като казвамъ, азъ нѣмамъ нищо, ако му се даджтъ и 6000 и 8000 лева; но, когато ние оскърбяваме ония, които сж основатели на нашата свобода, то поне да гледаме да не даваме. . . . (Не се чува.) Слѣдователно, азъ моля почитаемото Нар. Събрание, прѣдъ видъ на тия заслуги, които е направилъ г-нъ Балабановъ, да му даде една пенсия не повече отъ 3600 лева годишно.

Георги Добриновичъ: Г-да прѣдставители! Ние сме противъ даването на пенсии, и заради това въ минжло-годишната сессия на VIII-то Обикновено Нар. Събрание се съзна нуждата да се издаде единъ Законъ за опълченцитѣ и поборницитѣ, на основание на който законъ, тия, които подпадатъ подъ неговитѣ прѣдписания, да се пенсионирайтъ, и единъ пътъ за винаги да се избави Събранието отъ раздаване на пенсии. Ние имаме Законъ за пенситѣ на чиновницитѣ, сжщо и за офицеритѣ, които изслужватъ извѣстни години, и за изслужено врѣме да имъ се дава пенсия. Съ тия, обаче, закони не може да се каже, че на народното прѣдставителство е отнето правото да може да даде на нѣкои стари дѣатели, за тѣхнитѣ заслуги, извѣстна пенсия. Казвамъ, че, като сме противъ даването на пенсии, които бѣхж едно врѣме раздавани много, които бѣхж раздавани и на ония лица, които не заслужахж, на тия, на които бѣхж дадени неправилно, унищожихж се и се създаде законъ, който забранява раздаването по-нататкъ на такива, по една или

по други причини, основателно или неоснователно. Но има случаи, когато по никакъвъ другъ законъ за поборницитѣ и опълченцитѣ не се пенсионирайтъ извѣстни лица. Казвамъ, че има изключения отъ тия закони, които се иматъ, и народното прѣдставителство може за такива заслуги, каквито сж изброяватъ за г-на Балабанова, да удовлетвори или неизвѣстно искание, ако то заслужа.

Г-нъ Балабановъ, както се докладва и отъ г-на докладчика, има доста заслуги. Той е между ония стари дѣатели, които сж се пенсионирали; той е между дѣателитѣ, като покойния г-нъ Славейковъ, като покойния г-нъ Чомаковъ, и най-послѣ има нѣкои отъ тѣхъ живи, отъ които е и г-нъ Бурмовъ, г-нъ Цанковъ, и може да има други нѣкои. Така щото, като дойде да се говори за тия стари дѣатели, които сж посвѣтили своето врѣме и своя трудъ за независимостта на отечеството ни и за много други общественни работи, вѣрвамъ, никой отъ васъ нѣма да дойде да откаже, че трѣбва да се удовлетвори прошенieto на г-на Балабанова до толкова, до колкото е възможно и до колкото е справедливо.

Азъ минжлата година докладвахъ, като докладчикъ, прошенieto на единъ отъ тия стари дѣатели — то бѣше на г-на Бурмова — и тогава комисията бѣше взела рѣшение, че трѣбва да се удовлетвори прошенieto на г-на Бурмова, понеже и той е единъ отъ тия стари дѣатели, които заслужаватъ, и трѣбва да му се даде пенсия, но народното прѣдставителство отказа. Какво каза? — Каза, той си има ежца и доста богатство, той има материални срѣдства, той не е бѣденъ и не трѣбва да му се дава пенсия. Ние сега, ако отпуснемъ на г-на Балабанова пенсия, ще дойдемъ въ едно противорѣчие по-послѣ, когато г-нъ Бурмовъ дойде съ друго заявление и поиска да се удовлетвори и неговото искание за заслугитѣ му, но ние, може би, тогава ще направимъ това противорѣчие. Несправедливо се отхвърли тогава неговото прошение и не се удовлетвори просбата му. Несправедливо ще бѣде и сега, ако се отхвърли просбата на г-на Балабанова. Малко сж, г-да прѣдставители, тия стари дѣатели, които сж заслужили, както на черковното дѣло, така и за други общественни работи. И ние не би трѣбвало, когато тѣ се рѣшаватъ да поискатъ помощъ, да поискатъ пожизненна пенсия отъ народното прѣдставителство, не би трѣбвало, казвамъ, да имъ отказваме. Азъ не съмъ отъ тия, които прѣдлагатъ да се откаже на просбата, азъ съмъ съгласенъ да се удовлетвори просбата на г-на Балабанова; не съмъ съгласенъ, обаче, за количеството, за което дава мнѣние комисията чрѣзъ своя докладчикъ. Менъ ми се вижда, че 500 лева на мѣсець ще бѣде твърдѣ голѣмо количество, и ми се струва, че ще бѣде достатъчно за единъ такъвъ дѣател, като г-на Балабанова, и вѣрвамъ, че и той сжщо ще бѣде доволенъ и благодаренъ, ако му се отпусне една пенсия по 300 лева на мѣсець, както прѣдложи и г-нъ Ночевъ. Азъ се присѣдинявамъ къмъ прѣдложението на г-на Ночева и мисль, че ще бѣде достатъчно да се отпуснатъ по 300 лева мѣсечно на г-на Балабанова. Наистина, че на покойния Славейковъ, а така сжщо и на покойния Чомаковъ, сж се отпущали по 500 лева, но това е било прѣди нѣколко години. Тогава не е имало толкова

пенсионери, които да очакват от нашите каси, които да очакват от нашия данъкоплатецъ, както ги имаме сега. Наистина, че има много пенсионери, на които несправедливо или неправилно се дава пенсия за изслужени години или по други някои причини, но изобщо пенсията е много и съставляват няколко милиона въ бюджета. Заради това, за всяка пенсия от такъв характер ние трябва да бъдем по-ограничени, трябва да бъдем по-икономисти и да даваме по-малко, защото имаме и още други за пенсиониране, и, може би, следъ даванието на тая пенсия да дойдат и други да поискат таква. Заради това, азъ мисля, че ще бъде достатъчно, ако се отпусне една пожизненна пенсия на г-на Балабанова от 300 лева на мѣсець. Прѣлагамъ, обаче, това прѣдложение, което се направи отъ г-на Ночева, да се тури на гласуване.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Г-нъ Краевъ има думата. (Гласове: Нѣма го.) Тогава г-нъ Абрашевъ има думата.

Иванъ Абрашевъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че, когато е въпросъ да се даде известна пенсия на подобни хора, които сж принесли полза на отечеството, излишно е да говори всеки относително това, какъвъ е билъ той. Ако всеки знае, кой е г-нъ Марко Балабановъ, тогава въ такъвъ случай остава да вдигнемъ ръка зарадъ тоя човѣкъ, който е принесълъ заслуги. Но да отиваме да го критикуваме и да го осъждаваме, по-хубаво е да му не даваме пенсия.

Мислете, че този човѣкъ прѣзъ млади години — макаръ че неговите ползи сж отъ старо време — не е протѣгналъ до сега ръка къмъ насъ да иска пенсия. Той сега, на стари години, иска такава и трябва ли да се говори по това?

Онзи, който е съгласенъ и знае биографията на този човѣкъ, не остава друго, освѣнъ да вдигне ръка и да го удовлетвори, а тѣзи, които мислятъ противното, остава да не утвърдяватъ. Г-нъ Добриновичъ прави прѣдложение, че много сж били 500 лева, понеже, казва, на други някои, като на Чомакова и Славеикова, пенсията имъ сж били по 500 лева, но сж били дадени въ друго време, когато не е билъ прѣтоваренъ толкова бюджетътъ. Добръ, но Марко Балабановъ, като е човѣкъ боленъ, както чухте, и мисля, че е въпросъ, дали ще прѣживѣе още 4—5 години, — то не трябва семейството му да се остави безъ срѣдства за прѣпитание; дайте му това, което трябва, иначе не признаватъ заслугите му. Говори г-нъ Добриновичъ за Бурмова; а вие знаете, г-нъ Добриновичъ, че на Бурмова не се даде пенсия затуй, че има 9000 лева годишенъ приходъ.

Георги Добриновичъ: Може би и г-нъ Балабановъ да има приходъ.

Георги Даскаловъ: Нѣма, г-да, нѣма нищо. Една къща има и тя е заложена въ Банката!

Иванъ Абрашевъ. Суммата 500 лева, която не е много голѣма, за да се поддържа семейството на тоя човѣкъ, който не е отъ долния класа, за да може да прѣминува какъ да е, та трябва да му отпуснемъ 500 лева мѣсечна пенсия, а, който не е съгласенъ, нека да не вдига ръка.

Иванъ Ст. Гешовъ: Г-да! Ако взехъ думата да говоря по прошенieto на Марка Балабановъ, то не е съ цѣль да описвамъ тукъ въ въхвалителни чѣрти неговата дѣятелностъ, защото личността на Марка Балабановъ е доста известна на българския свѣтъ. Но, прѣди да кажъ нѣщо по въпроса, съгласете се, г-да, че на всеки българинъ, особено на народните прѣдставители, трябва да имъ е мѣчно и менъ се къса сърдцето, когато се касае тукъ, въ Камарата, да се прибѣгва за пенсии на известни наши труженници — едно, затова, че известни наши хора, твърди млади още, сравнително, падатъ отъ публичната сцена на България, на възраст такава, на която въ културните страни държавните мѣжъе, политическите дѣатели сж въ пълния разцвѣтъ на силите си; а у насъ, напротивъ, човѣкъ на 50—55 години трябва да е вече пенсионеръ. Това е скръбно явление! И азъ го отдавамъ на обстоятелството, че всички наши труженници сж се сгромолясали отъ тѣглата, отъ мѣките, отъ душевните терзания, които сж имали още въ време на игото, още прѣди освобождението. Това сж слѣдствия отъ тѣхния тогава материяленъ и нравственъ животъ. Отъ друга страна, не по-малко е съкрушително за такива хора, за дѣйците, които сж украшение, дѣйствително, на младата и модерна българска история, да прибѣгватъ тукъ, въ Нар. Събрание, да искатъ помощъ отъ народа, на когото сж служили, за да могатъ да прѣпитаватъ семействата си, за да могатъ да прѣхранватъ и възпитаватъ дѣцата си. Скръбно е дѣйствително, че всички наши публични дѣйци — и особено отъ времето на черковния въпросъ и емиграцията въ Влашко — всички до единъ сж прибѣгвали до народа, за да искатъ отъ него срѣдства за прѣпитание. Азъ бихъ пожелалъ да дойдатъ времена, когато нашите държавни мѣжъе, нашите обществени дѣйци да бъдатъ по-заможни хора, по-независими и да нѣматъ нужда, отъ друга страна, да прибѣгватъ къмъ народа или къмъ Нар. Събрание, съ което често се излагатъ на разни неумѣстни критики и укори, които, може би, тѣ, въ прѣклонна възраст, нито заслужаватъ, нито е прилично да имъ се прикачватъ.

Било е време, г-да, когато името на Марка Балабановъ е било много популярно въ България. То е било времето на неговата журналистическа дѣятелностъ, то е било времето, когато се издаваше въ Цариградъ в. „Вѣкъ“, по-послѣ прѣкрѣстенъ на „XIX вѣкъ“, слѣдъ като бѣ запрѣтено да излиза само съ името „Вѣкъ“. Било е време, когато тоя вѣстникъ се е челъ въ всички градове на България, въ всички паланки, и азъ ви увѣрявамъ, че цѣлото тогавашно младо поколение не само се въсхищаваше отъ всяка дума, отъ всеки редъ на този вѣстникъ, но имаше случаи, когато този вѣстникъ възпроизвеждаше така силно, така релативно тогавашните мѣки и тѣглила на Българския народъ, щото сж се расплаквали много хиляди интеллигентни българи. Естествено е, че слѣдъ 20 години тия подвизи, тия услуги и да не се помнятъ толкова добръ. Но, чини ми се, че, когато единъ човѣкъ съ името и авторитета на г-на Балабанова е рискувалъ, въ самата столица на турската империя, да пише тѣй дързновенно, да се държи тѣй бодро и патриотически и да държи духа на цѣль единъ народъ

въ патриотическа екзалтация и въ такова развълнувано състояние, каквото подобаваше на ония условия и на ония времена, — чини ми се, че днешното поколение, което се представлява отъ почитаемитѣ г-да представители въ тази Камара, чини ми се, че трѣбва да има прѣдъ видъ поне тази услуга на г-на Марка Балабановъ и да удовлетвори неговитѣ сегашни материални нужди.

Не искамъ да говоря за другитѣ страни на неговата общественна дѣятелностъ, не искамъ да споменавамъ, че още като ученикъ въ Франция той въ Парижъ е издавалъ брошури въ полза на Българския народъ и освобождението му, не искамъ да говоря за онази народна миссия, която той, заедно съ Цанкова, е ималъ въ 1876 година, за онази пилигримация изъ цѣла Европа, когато сж ходили отъ столица въ столица, за да молятъ за помощъ на Българския народъ. (Единъ прѣдставителъ: Фактъ е!) Г-да! г-нъ Балабановъ е билъ членъ отъ тази миссия и извѣстно ви е, колко тази миссия е била полезна за интереситѣ на Българския народъ. По-послѣ, слѣдъ освобождението, г-нъ Балабановъ е билъ членъ въ Търновското Учредително Нар. Събрание, напосокъ министръ, а послѣ, прѣзъ дълги години е билъ въ затмѣние, поради обстоятелствата, а, можъ да кажъ, и поради характера му.

Г-нъ Балабановъ бѣ до лани въ нашитѣ редове полезенъ членъ на Народното Събрание.

И, ако днесъ този човѣкъ прибѣгва къмъ милостта на Българския народъ, за да му осигури прѣпитанието, а и онова на дѣцата му, той го прави зарадъ туй, че е попадналъ въ злочастие, билъ е боленъ, и тѣжко боленъ, че едвамъ се е отървалъ отъ смъртта, слѣдъ като е билъ изложенъ на една мжчна операции, която излѣзла сполучлива, но която е осакатила човѣка. Сгрува ми се, че тълкувамъ чувствата на Камарата, като казвамъ, че ни единъ гласъ не излѣзе да се искаже противъ чувството на дългъ къмъ този заслужившъ старъ български труженникъ и ми се чини, че, ако се приеме рѣшението на комисията отъ Камарата, това ще бѣде единъ актъ на справедливостъ, единъ актъ на изпълнение дългъ отъ страна на народното прѣдставителство къмъ г-на Балабанова, който е принесълъ видни заслуги на отечеството си.

Съображенията, по които г-нъ Ночевъ и г-нъ Добриновичъ искатъ да намалѣтъ количеството на пенсията, прието отъ комисията, не сж, разбира се, съображения, които да не бѣдѣтъ приемливи; но, чини ми се, че сме хора, които достатъчно разбираме, които трѣбва да знаемъ, какви сж общественитѣ условия на единъ човѣкъ, за да може, съобразно съ тия условия, да осигури прѣхраната на едно сѣмейство, каквото е това на г-на Балабанова. Нѣма да се простирамъ по-нататкъ, и ще моля почитаемитѣ мои другари отъ всички страни да приемѣтъ прѣдложението на комисията, още повече, че това не е ново нѣщо за Камарата. Камарата е отпущала пенсии на заслуживши наши народни дѣйци, паметта на които е мила за Българския народъ, и такива лични пенсии има. Тѣ сж били, до колкото помня, на Теодора Икономовъ, Д-ръ Чомаковъ, Славейковъ и Михайловски. Всички, обаче, тия

стари дѣйци сж вече покойници. Тѣ не тѣгнатъ вече, г-нъ Добриновичъ, на българската хазна, защото сж умрѣли. На мѣстото имъ излиза сега другъ единъ новъ човѣкъ, пакъ таквъ, отъ тѣхното поколение, ако и по-малкъ труженникъ, ако, може би, и да не заслужилъ толкозъ много, колкото единъ отъ тѣхъ; но все пакъ излиза отъ сжщото поколение, отъ тѣхната епоха, и иска сжщата милостъ, която Българскиятъ народъ е показалъ къмъ неговитѣ съвременници отъ висока почитъ къмъ тѣхната паметъ, зарадъ голѣмитѣ заслуги, които сж принесли по духовното и политическото възраждане на България. И чини ми се, че не ще да уголѣмимъ, не ще да обрѣменимъ българския бюджетъ, ако постигнемъ послѣдователно и съ г-на Балабанова, както се е постигало и спрѣмо другитѣ народни труженници, за които споменяхъ. Моля, прочее, да се произнесе Събранието за въ полза на прѣдложението на комисията. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!)

Георги Губидѣльниковъ: Г-да народни прѣдставители! Прѣдъ видъ обстоятелственната рѣчь, която уважаемиятъ нашъ другаръ, г-нъ Гешовъ, искаша върху дѣятелността, живота и заслугитѣ на г-на Балабанова, менъ не остава рѣшително нищо друго да прибавя, освѣнъ да заявя, че се присѣдинявамъ къмъ всички аргументи, които така релефно се прѣдставихъ отъ г-на Гешова, архументи исторически, които ни хвърлятъ въ единъ периодъ на 20—25 години назадъ и които неволно ни възпоминатъ ония времена, когато нашитѣ дѣятели, нашитѣ труженници не сж жалили нито животъ, нито срѣдства, не сж жалили нито здравие, за да употребѣятъ всички сили, за да употребѣятъ всичката си енергия за едно народно полезно дѣло. Дѣйствиелно, литературната дѣятелностъ на г-на Балабанова, списванието неговия вѣстникъ, неговото пжтешествие по Европа за защита на българската кауза и, най-послѣ, неговата дѣятелностъ и слѣдъ освобождението сж факти и обстоятелства, които така громко говорѣтъ заради себе си, щото нѣма нужда, отъ когото и да е, да се повтарятъ. Прочее, като се присѣдинявамъ къмъ тѣй хубаво изказанитѣ въззрѣния на г-на Гешова, моля народното прѣдставителство да приеме прѣдложението на комисията въ тази форма, както е прѣдставено, защото не е нито достолѣно за народното прѣдставителство, за Българския народъ, когато се оцѣняватъ заслугитѣ на единъ български народенъ дѣятел, когато се касае за прѣцѣняване заслугитѣ на единъ човѣкъ, който за голѣмо съжалѣние е дошълъ въ такова положение, както каза г-нъ Гешовъ, да протѣгне ржка къмъ Българския народъ и да поиска помощта му, именно въ онзи моментъ когато неговата поддръжка наистина се нуждае отъ тая помощъ, не е нито умѣстно, казвамъ, нито достолѣно да се впускаме въ едни такива разисквания, каквито се направихъ отъ страна на нѣкои г-да прѣдговоривши. Защото, до минжлата година, г-нъ Балабановъ, когато здравieto му позволяваше, той, като професоръ, искаше своята прѣхрана и не се обърнж, не се отнесе за помощъ, за поддръжка къмъ народа. Но положението, въ което сега се намира, и обстоятелството, че не може вече съ собственитѣ си сили да искара своята прѣхрана, за

да прѣкара останалитѣ дни на своя животъ, принуждава го днесъ да моли вашата помощ и милость, и азъ, отъ своя стрсна, моля народното прѣдставителство да вотира суммата, както е прѣдложена отъ почитаемота прошетарна коммисия.

Димитръ Радевъ: Отъ думитѣ, исказани отъ г-на Гешова и г-на Губидѣлниковъ, се обясни цѣлата дѣятелност и всички заслуги, които е принесълъ на врѣмето си г-нъ Балабановъ на отечеството. Азъ ще кажъ само, че, като се намѣрвахъ въ Букурещъ (Не се чува.) като лично познатъ (Не се чува.) и запознатъ съ въпроса по черковното дѣло, идва г-нъ Балабановъ заедно съ г-на Цанкова прѣзъ 1876 година да работятъ (Не се чува.) по българското народно освобождение и съществуване (Не се чува.) И той, г-нъ Балабановъ, е отъ едничкитѣ виновници, който е станалъ причина за нашето събирание тукъ. Зарадъ туй, азъ бѣхъ на мнѣние да прѣдложъ не 300 лева мѣсечно, както нѣкои прѣдложихъ, но 4800 годишно, или 400 лева мѣсечно да се приеме да му се отпусне пенсия. Но, понеже г-нъ Гешовъ и г-нъ Губидѣлниковъ описахъ много обстоятелствено заслугитѣ на г-на Балабанова, ... (Не се чува.) менъ не остава, освѣнъ да се присѣдиня къмъ тѣхнитѣ думи, да се съглася съ тѣхното прѣдложение, и моля почитаемото народно прѣдставителство да приеме мнѣнието на почитаемота прошетарна коммисия. И прѣдлагамъ въпроса за исчерпанъ.

Матей Поповичъ: Отказвамъ се да говоря, понеже това, което имаше да кажъ, исказа се отъ г-на Гешова и г-на Губидѣлниковъ. И моля да се прѣкратятъ дебатитѣ и да се тури на гласуване. (Гласове: „Исчерпанъ е въпросътъ.“)

Прѣдсѣдателствуващия Христо Иванъ: Говорили сж повече отъ 7 души. Има прѣдложение да се прѣкратятъ дебатитѣ. Ще дамъ на гласуване това прѣдложение. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които приематъ прѣдложението за прѣкращението на дебатитѣ, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Дебатитѣ се прѣкращаватъ.

Ще дамъ на гласуване най-напрѣдъ мнѣнието на прошетарната коммисия, и слѣдъ това другитѣ прѣдложения, които се направихъ. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които сж съгласни съ мнѣнието на прошетарната коммисия, щото на г-на Марка Балабановъ да се опрѣдѣли 6000 лева ежегодна пенсия, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се. (Ржкоплѣскания продължителни.)

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: (Чете.)

„Прошение

до Народното Събрание отъ Атанаса Арнаудовъ, капитанъ въ запаса.

Г-да народни прѣдставители!

Като достойни избранници на Българския народъ, вие по-хубаво отъ всичкитѣ знаете, че всѣки единъ български гражданинъ е обязанъ безпрѣдѣлно да бѣде прѣданъ на отечеството си, да жертвува, когато трѣбва, всичко драго и мило за неговото благоденствие.

Когато съмъ се сражавалъ въ Сърбия въ 1876 година противъ общия врагъ, като доброволецъ, въ 1877—78 година въ войната за освобождението ни, като опълченецъ, въ 1885 година противъ Сърбия, като ротенъ командиръ отъ Дунавския полкъ, то азъ съмъ си изпълнилъ скромно дълга, като гражданинъ, но не повече.

Не по-голямъ ми е заслугата и на гражданското поприще. Макаръ искренна и безкористна да е била моята дѣятелностъ, граница до самоотвержение, но тя се оказа злочеста отъ такъвзи характеръ, че има смисълъ въ бѣдѣщето и никакво практическо значение въ настоящето.

Прочее, прѣдъ видъ на горѣизложеното, не бихъ ималъ смѣлостта да ви отвличамъ отъ священнитѣ ви обязанности, като народни прѣдставители, ако да не би се случило съ мене голѣмо нещастие: вече нѣколко години ходя слѣпъ, далечъ отъ отечеството си, безъ никакви срѣдства ни за възврѣщане, ни за по-нататъшното съществуване.

Ако държавата има нѣкои обязанности къмъ своитѣ граждани, нека моята служба се счете, прѣдъ видъ на голѣмото мое нещастие, за заслуга, и съ назначаванieto на пенсия, ми даде възможностъ да дѣхамъ български въздухъ, да ямъ български хлѣбъ.

При това още ще моля да ми се отпусне едноврѣменно пособие, за да можъ, съгласно приложеното медицинско свидѣтелство, да се ползувамъ въ нѣкоя отъ заграничнитѣ клиники.“

Прошението е подписано отъ сжкия просителъ Арнаудовъ безъ дата. Има приложени къмъ прошението му два документа отъ компетентни учреждения, съ които се доказва, че има служба въ Русската армия и че е уволненъ, защото е ослѣпѣлъ.

Г-нъ Арнаудовъ е единъ отъ емигрантитѣ, и неговото прошение дава да се разбере, че е такъвъ. Прошението му е подписано, но, както забѣлѣзахъ, безъ дата; но получаванieto му въ Нар. Събрание е отъ 18-й Декемврий 1896 година. Така щото, туй прошение е датирано и испратено въ Нар. Събрание, прѣди да излѣзе Законътъ за измѣнение закона за пенсиитѣ по военното вѣдомство. По тази причина, коммисията намѣри за добръ да се испрати това прошение въ Военното Министерство за удовлетворение, съгласно този Законъ за пенсиитѣ по военното вѣдомство.

Прѣдсѣдателствуващия Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, полагамъ на гласуване. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които сж съгласни съ мнѣнието на прошетарната коммисия, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се да се испрати прошението на Атанаса Арнаудовъ въ Военното Министерство.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Постъпило е до Нар. Събрание (Чете.)

„Заявление

отъ Ненка Беговъ, отъ село Конска, Брѣзничка околия, пенсионеръ.

Съ Височайши указъ № 26-й отъ 13-й Мартъ н. г. по пенсионерната книжка подъ № 1482/96 година ми е отпусната инвалидна пенсия съгласно членъ 53-й отъ За-

кона за военнитѣ пенсии на военнитѣ лица и чинове споредъ таблицата отъ III категория въ размѣръ на 120 лева годишно. Понеже, азъ като сакатъ, съ единъ кракъ и не можъ отъ мѣстото да се мѣстѣж, нито пъкъ има кой да ме мѣсти отъ едно мѣсто на друго, защото моето сѣмейство се состои само отъ единъ баща на 65 години, който и той не е способенъ за никаква работа, тъй щото съ отпуснитѣ 120 лева . . . (Единъ гласъ: Защо го четете?) За да види Нар. Събрание, какви хора имаме. (Продължава да чете:) „не ни достигатъ и на двамата само за пранье на дрѣхитѣ ни прѣзъ годината, а то не ли да може съ тѣхъ да купимъ други и да се ползуваме, отъ друга страна и да се прѣпитаваме. Всѣка перачка, която би пристѣпила да ми опере дрѣхитѣ, по три пѣти ги поврѣща, че се гади отъ моитѣ рани, които текжтъ на дрѣхитѣ ми. Отъ друга страна нѣмаме съ какво да се прѣпитаваме, тъй щото моето сѣмейство е едно отъ най-бѣднитѣ ни сѣмейства, почти въ околията ни нѣма друго по-бѣдно сѣмейство, тъй щото въшкитѣ ни яджтъ на животъ, нѣма кой да ни види. Азъ сакатъ не можъ (все на едно мѣсто) и не можъ да излѣзнъ по редъ себе си; баща ми старъ и той едва се скита, кога да докара една перачка да ни опере дрѣхитѣ отъ гадъ; иска по 50 стотинки на едно пранье, а пъкъ въ мѣсеца трѣбва да се перемъ поне десетъ пѣти въ мѣсеца, ако не повече. Но азъ, като гаденъ и такъвъ — постоянно губре отъ ногитѣ ми, трѣбва всѣки день да се прѣмѣнувамъ, тъй щото за насъ е една умирачка, друго не; но нѣма какво да се прави — човѣкъ самъ смъртъ да си отвори не може.

Вслѣдствие на горѣизложеното, ви моля, Г-не Прѣдсѣдателю, да благоволите и внесете настоящето ми прошение въ почитаемото Нар. Събрание и да ходатайствувате прѣдъ него съ молба, ега би се смилило да ми увеличи пенсията поне отъ II категория съ 300 — триста лева на година.“

Комисията не можеше да не вземе съ внимание това прошение, и даде мнѣние да се прѣпрати на Военното Министерство съ прѣпорѣка да са увеличи пенсията на тоя просителъ на 240 лева, ако всичко това е истина. (Гласове: „Прието!“)

Прѣдсѣдателствующия Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, давамъ на гласуване. Ония г-да прѣдставители, които сж съгласни съ прѣдложението на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.)

Приема се прѣдложението на комисията да се прѣпрати прошението на Ненко Беговъ въ Военното Министерство за надлѣжно удовлетворение, ако изложеното въ него е вѣрно.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прошение отъ Марина Начевъ, отъ село Дивдѣдово, Шуменска околия. Просителтъ казва, че билъ запасенъ войникъ, и въ Сърбско-Българската война раненъ въ двата крака по на нѣколко мѣста и сега още тѣглѣлъ тѣзи рани, отъ които не можелъ да се освободи, нито да се занимава съ работа, за да иска рѣшението, както за себе си, така и за много-членното си сѣмейство.

Съ Височайши указъ назначена му била отъ II-ра категория инвалидна пенсия отъ 300 лева годишно, но съ нежъ не можелъ да се прѣпитава, защото му била недостатъчна, и моли да му се опрѣдѣли такава пенсия отъ първа категория.

Комисията намѣри за добръ сжщо така, и това прошение да се прѣпрати на Военното Министерство съ прѣпорѣка, ако заслужава, да се постави просителтъ въ I-ва категория.

Прѣдсѣдателствующия Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, ще се гласува. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които приематъ прѣдложението на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прошение отъ Хасана Салиевъ, отъ село Ахманъ, Разградска околия. Казва, че му е била отпусната инвалидна пенсия по II-ра категория отъ 20 лева мѣсечно, като войникъ, вслѣдствие на това, че билъ лишенъ отъ лѣвия си кракъ, който е отрѣзанъ въ врѣме на Сърбско-Българска война, тъй като злѣ билъ раненъ. Положението му било мизерно, нѣмалъ почти никакви имуществва и тая пенсия не можела да му бѣде достатъчна за прѣпитание, затова моли да му се увеличи поне на 40 лева мѣсечно.

Комисията даде мнѣние да се прѣпрати това прошение въ Военното Министерство съ прѣпорѣка да се постави въ първа категория, ако заслужава.

Прѣдсѣдателствующия Христо Ивановъ: Полагамъ на гласуване. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които приематъ прѣдложението на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прошение отъ Ивана Атанасовъ, отъ село Цаланица, Овчехлъмска околия, Пловдивски окръгъ, съ което казва, че, като билъ войникъ въ Сърбско-Българската война, се ранилъ, и въ болницата му отрѣзали и двата крака, вслѣдствие на което сега билъ некадѣренъ за никаква работа. Ималъ три дѣца, отъ които едното било на 11 години, второто — на 9 години, и третото — на 7 години. Жена нѣма. Отпуснитѣ му била инвалидна пенсия отъ 600 лева годишно, но отъ послѣ намалена на 360 лева годишно, която, казва, не била достатъчна за прѣпитанието му, и по тази причина моли Нар. Събрание да му ѣж увеличи въ размѣръ, какъвто намѣри за добръ.

Комисията даде мнѣние да се прѣпрати това прошение въ Военното Министерство съ прѣпорѣка да се повиши пенсията му въ II-ра категория, защото болѣстѣта му се още продължава.

Прѣдсѣдателствующия Христо Ивановъ: Полагамъ на гласуване. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които сж съгласни съ мнѣнието на комисията, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прошение отъ Петю Русевъ, отъ село Дивдѣдово, Шуменска околия, запасенъ войникъ. Въ Сърбско-Българската война билъ раненъ въ лѣвата рѣка, вслѣдствие на което не можелъ да се занимава съ работа, за да иска рѣшението си. Съ Височайши

указъ пенсионирани били отъ II-та категория съ 150 лева годишно, но съ измѣнението на закона тая му пенсия била намалена, по III-та категория, на 120 лева годишно, които не можели да удовлетворяватъ нуждитъ му, тъй като ималъ шесточленно сѣмейство. Оплаква се, че тия болки, които ималъ, още не били излѣкувани, и периодически заболѣвалъ.

Коммисията намѣри за добръ и иска за мнѣние, да се испрати това прошение на Военното Министерство съ прѣпорѣка да се удовлетвори просителтъ, ако се установи, че говори истина въ прошения си и ако намѣри, че има право да се пенсионира по II-ра категория.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Полагамъ на гласуване. Ония г-да прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на прошетарната коммисия, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прощение отъ Сжю Колевъ, жителъ отъ село Старо-Село. Троянска околия, Ловчански окръгъ. Казва, че въ Сърбско-Българската война билъ раненъ съ куршумъ въ лѣвия кракъ, и затова, възъ основание Закона за пенситѣ на военни лица и чиновници по военното вѣдомство, билъ пенсионирани въ 1887 г. по II-ра категория съ 300 л. годишно. Но въ началото на 1895 г. по новия Законъ за пенситѣ, неговата пенсия се намалила на 240 л. годишно. Просителтъ се оплаква, че раната на крака му по болѣстѣта си се увеличила, и отъ нѣколко години насамъ по 4-5 мѣсеци страда така силно, щото дохождалъ до полусмъртно положение, и съ течение на врѣмето болката се усилявала, така щото, станжлъ негоденъ за никаква работа, и не може да се прѣпитава, освѣнъ посрѣдствомъ пенсията, която моли Нар. Събрание да рѣши да бжде отъ I-ва категория.

Коммисията тъй сжщо и по това прошение намѣри за добръ и иска за мнѣние да се испрати въ Военното Министерство съ прѣпорѣка да се удовлетвори просителтъ, ако се намѣри за добръ и ако изложеното въ прошения е истина.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, полагамъ на гласуване. Моля ония г-да нар. прѣдставители, които сж съгласни съ мнѣнието на прошетарната коммисия, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Прощение отъ Йона Ницовъ, жителъ отъ село Балеи, Видинска околия. Расправя, че ималъ една ливада отъ незапаметни врѣмена. Тая ливада се състояла отъ 17 декаря и прѣди 8 години рѣката Тимокъ залѣла около 5 декаря мѣсто и го напълнило съ пѣськъ. Въ тия 5 декаря, вмѣсто трѣва, почнжло да расте върбакъ, отъ който той употрѣбавалъ за домашни работи цѣли 4 години, безъ да му запрѣщава коя и да е власт. Прѣзъ 1892 година една горска коммисия съставила протоколъ и отнела тия петъ декаря отъ вопросната ливада, като ги признала за правителствено имущество, понеже въпросното мѣсто било много близо до рѣката Тимокъ. Сега той моли Нар. Събрание да постанови, щото да му се повърнатъ тия петъ декаря, понеже били отнети неправилно.

Коммисията е на мнѣние да се прѣпрати това прошение въ Министерството на Търговията и Земледѣлието за удовлетворение, ако има законно основание.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, ще се гласува. Който приема рѣшението на коммисията, да се прѣпрати прошения на Йона Ницовъ, жителъ отъ село Балеи, Видинска околия, въ Министерството на Търговията и Земледѣлието за удовлетворение, ако има законно основание, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Нѣколко жители отъ Бургазската околия съ една телеграмма до прѣдсѣдателя на Нар. Събрание, съ копие до депутатитѣ: Иванчо Х. Петровъ, Краевъ, Славейковъ, Габровски и вѣстникъ „Знаме“ се оплакватъ отъ Нар. Събрание, че едни били взели, а други били поржчители прѣдъ турската земледѣлческа касаа още въ турско врѣме и сега имъ искали да върнатъ паритѣ. Тѣ молятъ Нар. Събрание да имъ опрости суммитѣ, тъй като нѣмали възможность да ги платятъ.

Коммисията даде мнѣние, да се испрати тая телеграма въ Министерството на Търговията и Земледѣлието на благоусмотрѣние.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, ще се гласува. Който приема рѣшението на коммисията, да се испрати телеграмата на жителитѣ отъ Бургазската околия въ Министерството на Търговията и Земледѣлието на благоусмотрѣние, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Ще ви докладвамъ всички прошения, които коммисията е оставила безъ послѣдствие, за да се впишатъ въ протокола.

Заявление отъ Пене Тренивъ, отъ с. Боенекъ, Самоковска околия, бившъ служащъ при фабриката на Лазара Трифковичъ, която фабрика сега е държавна. Понеже правителството не му било платило това, което той ималъ да взима отъ покойния Трифковичъ, той моли Нар. Събрание да внуши на правителството да му заплати, тъй като Лазаръ Трифковичъ, който е ималъ само дългове, нѣмалъ е право никому нищо да подарява. Неговиятъ искъ билъ признатъ отъ синдиката, но пари не му били дадени, а да води процесъ нѣмалъ срѣдства.

Иванъ Срѣбърниковъ: Г-да прѣдставители! Тоя човѣкъ е билъ слуга въ фабриката Трифковичъ, който умрѣ, и правителството взема фабриката за държавна. Слѣдователно, държавата, като е исплатила дълговетѣ на Трифковичъ прѣдъ Банката, трѣбваше, слѣдъ като се е признало правото на тоя човѣкъ, че има да взима, да плати и нему. Азъ мисля, че това прошение не може да се оставя безъ послѣдствие. Все трѣбва да се плати на тоя човѣкъ.

Докладчикъ Петръ К. Бобчевски: Въ коммисията се разисква и се призна правото на Пене Тренивъ, защото искътъ му е признатъ отъ синдиката; но ние не сме ония, които можемъ да дадемъ тия пари, или да рѣшаваме да се дадатъ, защото не можемъ да знаемъ, отъ кждѣ трѣбва да се взематъ. Той трѣбва да си получи паритѣ прѣзъ

сждъ. Ако е бѣденъ, има срѣдства въ закона да не плаща сждебни разноси.

Христо Гендовичъ: Г-да! Дѣйствително, гледатъ се купъ прошения, оставени безъ послѣдствие. Азъ мисля, че има нѣкои прошения, които могатъ да се прочетатъ въ Нар. Събрание и да се разисква по тѣхъ.

Тоя чловѣкъ, както казва, е билъ слуга въ фабриката на Трифковичъ, която е била завѣщапа на правителството. Дѣйствително, правителството трѣбва да заплати на ония хора, на които не се наплатилъ Трифковичъ. Какъ така цѣлятъ имотъ да остане на държавата, а единъ чловѣкъ, който е прѣкаралъ младитѣ си години въ фабриката, употребилъ е толкозъ трудъ да слугува, да не му се плаща? На тоя чловѣкъ трѣбва да се плати отъ правителството, което има доходи отъ фабриката, защото той е слугувалъ въ тая фабрика и е губилъ врѣме. Ако бѣше на друго мѣсто слугувалъ, щѣше да му се плати напълно. Слѣдователно, слѣдъ смъртта на Трифковичъ, който е оставилъ фабриката на правителството даромъ, то трѣбва да плати дълга, който е останяла дължна фабриката на служащитѣ. Отдевъ, прѣди малко, отпуснахме на Балабанова 500 лева пенсия, когато 300 лева може да му отпуснемъ. Имаме хора, заслужили като Панаиота Хитовъ, които съ оружје въ рѣка сж се борили, на него не приехме да отпуснемъ по 200 лева, а 100, когато той е заслужилъ чловѣкъ на България. Когато малко ви боли сърдцето, вие едногласно рѣшавате. Какъ така да гледаме на едного като майка, а на другито като мащеха? (Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Моля, говорете на прѣдмета.) На прѣдмета съмъ. Ако е за роднини, произнасяме се, ако е за приятели, вдигае рѣка, а за чловѣкъ, който е заслужилъ, казвате, че чл. 12-й отъ Закона за пенсиитѣ трѣбва да се измѣни. За него се говори така, а за Балабанова не се казъ нищо. Азъ моля да се прѣпрати това прошение на правителството, съ прѣпорѣка да се плати на тоя слуга, който е слугувалъ въ фабриката на Трифковичъ, тѣй като тая фабрика е останяла на правителството. (Гласове: „На държавата.“) Правителство и държава все едно.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Има двѣ прѣдложения. Първото е на комисията, а второто — на г-на Гендовича.

Никола Антикаровъ: Азъ моля г-на докладчика да каже, да ли комисията е направила справка, че дѣйствително синдикатътъ е призналъ тоя искъ на Тренева или не.

Докладчикъ Петръ К. Вобчевски: Просителътъ казва, че го е приелъ синдикатътъ за привилегированъ кредиторъ, кредиторъ на масата съ 4098 лева, колкото е ималъ да взима. Ние не направихме такъва справка, защото не можемъ да правимъ справки за подобни дългове. Ако е правъ, правителството нѣма защо да го онеправдава, а, ако не е правъ, не може да му дадемъ нищо. Г-нъ Антикаровъ трѣбваше самичкъ да каже, че, ако Треньвъ чувствува, че е въ правото си, трѣбваше да се обърне къмъ сждилището, а, ако нѣма срѣдства, ако е чловѣкъ бѣденъ, може да вземе за бѣдностъ свидѣтелство и ще бжде освободенъ отъ сждебнитѣ разноси.

Никола Антикаровъ: Понеже комисията не си е дала трудъ да изучи работата, то да остане това прошение висяще, до като комисията направи справка, и тогава ще видимъ, какво да направимъ съ него.

Риза Ибрахимовъ: Г-да прѣдставители! Ние не трѣбва да се занимаваме съ такива работи, защото тоя въпросъ е частно нѣщо. Било на държавата служилъ, било на частно лице, то е все едно. Ако има да взема, нека да се отнесе до сждилището, а, ако е бѣденъ, то да прѣдстави бѣдно свидѣтелство и нѣма да му взематъ сждебни мита, и ще му се разгледа дѣлото безъ разноси. Но, ако не е слугувалъ, защо да се принуждава правителството да дава такива пари? Трѣбва да се остави заявлението безъ послѣдствие, а, ако има да взима, да заяви чрѣзъ сждъ.

Атанасъ Краевъ: Г-да! Въпросътъ е малко важенъ и нѣма защо да се говори. Но взимамъ поводъ отъ тоя случай да обърнѣ вниманието на народното прѣдставителство, че нашата прошетарна комисия повече се занимава съ изучаване на дребни молби и заявления, отъ колкото съ сериознитѣ оплаквания, които достигатъ до народното прѣдставителство отъ българскитѣ граждани изъ разнитѣ крайща на страната, чрѣзъ които се оплакватъ отъ насилията, вършени надъ тѣхъ отъ властитѣ. По това прошение азъ намирамъ, че комисията би трѣбвало да се съгласи да се прѣпрати въ Финансовото Министерство. Това не е работа на Нар. Събрание. Работата на Нар. Събрание е опрѣдѣлена отъ Конституцията и тамъ никждѣ не фигурира, че Нар. Събрание може да исплаща дългове, които се претендиратъ отъ единъ кредиторъ.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване. Има три прѣдложения. Първото е на комисията — да се остави безъ послѣдствие. Второто е на г-на Гендовича — да се прѣпрати на правителството, а третото на Риза Ефенди — да се остави безъ послѣдствие, а просителътъ, ако има право, да се обърне къмъ сждилището.

Ще дамъ на гласуване най-напрѣдъ мнѣнието на комисията. Които приематъ мнѣнието на комисията — да остане прошениято на Пене Треньвъ безъ послѣдствие, да си вдигнатъ рѣката. (Болшинство.) Приема се.

Докладчикъ Петръ К. Вобчевски: Промение отъ Кръстю Николовъ Чиликовъ, отъ с. Чепеларе, Рупчоска околия. Просителътъ казва, че наводнението на 9-й Октомврий 1895 год. му отнесло къщата. Загубитѣ били констатирани отъ една комисия и възлизали на 2000 лева. Моли Нар. Събрание да му даде една помощъ отъ 500 лева, безъ да ги повръща, и друга — взаимнообразно отъ 1000 лева, която да исплати въ продължение на 10 години.

Промение отъ Д. С. Кокумяковъ, отъ Сливенъ, съ запятие златаръ, моли Нар. Събрание, понеже ималъ потрѣбностъ отъ пари по занаята си, да му отпусне 5000 лева безъ лихва, съ условие да ги исплати въ разстояние на 10 години.

Промение отъ Варненския жителъ Петръ Куртевъ, който казва, че билъ писаръ при управлението на 13-о

полково военно окръжие, била закрита тая длъжност и не му било дадено възнаграждение, както на другитѣ чиновници, затова моли Събранието да рѣши, слѣдва ли му се или не подобно възнаграждение. Военното Министерство запитано, казва въ едно отношение, че писаритѣ не сж чиновници, вслѣдствие на което било отказано на просителя да му се даде възнаграждение.

Прошение отъ Вълка Фжковъ, родомъ отъ гр. Котелъ, а живущъ въ дѣвическия манастиръ „Прѣсвятая Богородица“, въ гр. Казанлъкъ. Той казва въ прошеніето си, че ималъ синъ, който билъ учителъ 10 години, поминжлъ се на 1894 год. и оставилъ родителитѣ си безъ срѣдства за прѣпитание. Моли Нар. Събрание за помощъ.

Заявление отъ пенсионера Иванъ Тодоровъ, отъ село Хасанъ Факж, Османъ-Пазарска околия, който иска увеличение на пенсията, по причина на туй, че му се увеличило сѣмейството съ единъ членъ. Прѣдставя кръщелно свидѣтелство.

Прошение отъ Илия Стояновъ, отъ село Яловица, Трънска околия. Въ врѣме на Сръбско-Българската война билъ кметъ въ селото и неприятелскитѣ войски му обрали храната, покщинната и всички налични пари, събрани отъ данъкоплатцитѣ. Понеже заявлението му, че билъ обранъ, не се уважило, той се принудилъ да направи единъ заемъ отъ частни кредитори, да уравни смѣтката си съ правителството, само и само да не бжде даденъ подъ сждъ, като злоупотрѣбителъ на правителствени пари. Но, понеже не успѣлъ да се наплати на кредиторитѣ, билъ му продаденъ всичкитѣ движимъ и недвижимъ имотъ. Прѣдъ видъ на горнето, моли да му се отпуснжтъ отъ Трънската земеделска касса 1000 лева взаимнообразно, безъ лихва за 10 години, за да могълъ да поправи положението си.

Заявление отъ Константина Д. Аврамовъ, родомъ отъ гр. Сливенъ, живущъ въ Пещера. Понеже му изгорѣла кжщата въ Пещера и не могълъ да спаси нищо и понеже билъ на държавна служба 10 години, като горски стражаръ, моли Нар. Събрание да му отпусне една помощъ отъ 500 лева, съ която да си спомогне при съграждане на изгорѣлата му кжща.

Прошение отъ Димитръ Младеновъ, жителъ отъ селото Алдемировци, Трънска околия, моли да му се даде служба.

Прошение отъ Димитръ В. Попа, отъ село Върба, Радомирска околия, бивши възстанникъ въ Македония, раненъ въ лѣвата ржка, въ ключа, въ биткитѣ при село Габровица, въ мѣстността „Дълбочица“, между селата Габровица и Митрошинци, Македония. Моли за пенсия.

Прошение отъ Петръ Ивановъ, отъ село Дуни-Врѣхъ, Вратчанска околия. Понеже отъ двѣ години билъ боленъ и докторитѣ му отрѣзали дѣсния кракъ, станжлъ неспособенъ за работа, моли да му се отпусне една пенсия за прѣпитание.

Прошение отъ Ивана Стояновъ, отъ село Чокъ-Бунаръ, Кесаревска околия, Търновски окръгъ. Той казва въ прошеніето си, че по промисълъ на Всевишния ималъ 4 дѣца, които били нѣми и глухи, и, като исхарчилъ по-

вече отъ имуществата си за лѣкуванието на тия дѣца, моли да му се даде нѣкаква сума за поддържанието имъ.

Прошение отъ Андрo Бодовъ, отъ гр. Вратца, живущъ въ София. Понеже билъ силно боленъ отъ нозѣти си и едва ходилъ, освѣнъ туй билъ крайно бѣденъ съ 9 малолѣтни дѣца, моли да му се отпусне една помощъ.

Заявление отъ Мария Георгиева Джоклева, отъ гр. Дубница. Въ прошеніето си тя казва, че покойниятъ ѝ мъжъ Георги Джоклевъ, прѣпълненъ съ истинска радостъ и въодушевление отъ извѣстieto за миропомазванието на Прѣстолонаслѣдника Княза Бориса, трѣгнжлъ пѣшкомъ въ срѣдъ голѣмъ студъ, за да пристигне въ столицата и присѣствува на великото тържество. Дѣйствително, той пристигнжлъ въ София, но отъ умора или отъ радостъ сжция день, на 2-й Февруарий 1896 година, умрѣлъ, като оставилъ просителката съ 7 малолѣтни дѣца. Моли да ѝ се отпусне една опрѣдѣлена помощъ, съ която да може да прѣпитава дѣцата си.

Прошение отъ Теофану Костакиева Добревичъ, родомъ отъ гр. Т.-Пазарджикъ, а живуща въ Пловдивъ. Въ прошеніето си, като излага, че покойниятъ ѝ мъжъ Костаки Добревичъ, родомъ отъ Пазарджикъ, отъ дълги години търговецъ въ Цариградъ, гдѣто и умрѣлъ, билъ поборникъ по народнитѣ работи, религиозни и политически, и единъ отъ първитѣ влиятелни дѣйци, понеже не ѝ оставилъ срѣдства за прѣпитание, моли да ѝ се отпусне парична помощъ.

По нѣмание на доказателства прошетарната комисия остави и това прошение безъ послѣдствие.

Прошение отъ Цанка Ив. Овчаровъ, родомъ отъ село Шипка. Въ прошеніето той излага, че още, когато билъ на 3 години, ослѣпѣлъ и съ двѣтъ очи и, като стигнжлъ на възраст, билъ заставенъ отъ населението на селото Шипка да се задоми, което направилъ, и сега ималъ три дѣца. Понеже билъ бѣденъ и прѣхранвалъ дѣцата си съ просия, моли да му се отпусне една сума за прѣхранванието имъ.

Прошение отъ Донка Кирова, отъ Стара-Загора, приврѣменно живуща въ София. Просителката казва, че имала една кжща, която се съборила отъ дѣжда и нѣмала кждѣ да прибере 6-тѣ си малолѣтни дѣца, останжли отъ покойния ѝ мъжъ; затова моли да ѝ се отпусне парична сума да си поправи кжщата и да си купи дърва и брашно.

Прошение отъ Фидаѣ и Христина Илиеви, живущи въ селото Сотиръ, Пловдивска околия. Въ прошеніето си казватъ, че били слѣпи отъ прѣди много врѣме и че днесъ едната отъ тѣхъ била на 60 години, а другата на 50 години. Нѣмали срѣдства за прѣпитание, затова молятъ да имъ се отпусне ежегодна държавна помощъ.

Заявление отъ Тонo Тодоровъ, жителъ отъ село Учинъ-Долъ, Плѣвенска околия. Понеже билъ раненъ въ Сръбско-Българската война въ крака и отпуснжтата му пенсия била недостатъчна да поддържа сѣмейството си, моли да му се отпусне една по-голѣма пенсия.

По нѣмание на документи, комисията остави прошеніето му безъ послѣдствие.

Прошение отъ Филипа Д. Караджовъ, запасенъ офицеръ, живущъ въ София. Понеже билъ емигрантинъ въ Русия заедно съ сѣмейството си и сега се завърнълъ, а не билъ на служба, моли Нар. Събрание да му отпусне една помощ и да го има прѣдъ видъ за нѣкоя длъжностъ.

Прошение отъ Екатерина Д-ръ Палазова, съпруга на покойния воененъ лѣкаръ Д-ръ К. Палазовъ, живуща въ София. Въ прошеніето, като излага, че мжжъ ѝ умрѣлъ въ 1892 година на държавна служба, оставилъ 4 малолѣтни дѣца, за прѣхраната на които ѝ била отпуснѣта пенсия отъ 338 лева мѣсечно; но, понеже законътъ билъ измѣненъ, пенсията ѝ била намалена на 250 лева мѣсечно, а отъ началото на настоящата година пенсията била намалена на 175 лева мѣсечно, тая пенсия ѝ е била недостатъчна да прѣхранва дѣцата ѝ, затуй моли Нар. Събрание да постанови, щото да се увеличи съ нѣщо пенсията на вдовици съ малки дѣца или Законътъ за пенсии по военното вѣдомство да нѣма обратна сила за подобни вдовици.

Заявление отъ Маринка К. Петкова, отъ гр. Станимака, съпруга на покойния фелдфебелъ Константинъ Петковъ, инвалиденъ пенсионеръ. Понеже пенсията, която получавала, била недостатъчна за прѣпитание и възпитание на сина ѝ Павелъ Константиновъ, моли да ѝ се увеличи пенсията отъ 30 поне на 50 лева.

Прошение отъ Янка Нешовъ, жителъ на селото Сливница. Просителътъ въ врѣме на Сръбско-Българската война билъ кметъ въ седото Сливница. Като излага, че прѣзъ траянието на войната много се трудилъ и направилъ голѣми жертви, за които е билъ награденъ съ орденъ, понеже сега е на 70 години и отъ старостъ и изнурение въ врѣме на войната не билъ способенъ за работа, моли да му се отпусне една пенсия.

Всички тия прошения комисията остави безъ послѣдствие.

Атанасъ Краевъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че г-нъ докладчикътъ добръ ще прави, ако по всѣко едно рѣшение на комисията излага прѣдъ Народното Събрание и мотивитъ, които лѣжатъ въ основата на извѣстно рѣшение. Само да се казва, че били оставени всички прошения безъ послѣдствие, не е достатъчно. И не ми прави особено приятно впечатление това обстоятелство, че е оставила всички прошения безъ послѣдствие, когато все би се намѣрило нѣкое отъ тѣхъ, което да заслужава удовлетворение. Обърнѣ ми вниманието това прошение, което е подадено отъ бившия кметъ на село Сливница, съ което казва, че, като служилъ на отечеството и изпълнявалъ извѣстна обязанностъ, поврѣдилъ се и станѣлъ инвалидъ. Е добръ, ако трѣбва да се раздаватъ пенсии, именно въ данния случай трѣбва да се даде пенсия, стига просителътъ да удостовѣри по установения отъ нашитъ закони редъ съ надлѣжни актове, че това, което твърди, е вѣрно. Слѣдователно, почитаемата прошеатарна комисия по-добръ щѣше да направи, ако, вмѣсто да остави това прошение безъ послѣдствие, да го испрати въ пенсионната комисия и да обърне вниманието на просителя, че се изискватъ документи

за подкрѣпленіе на прошеніето, и че не трѣбва да се обръща къмъ Народното Събрание, а къмъ комисията за раздаване на пенсията.

Послѣ, прави ми впечатление заявлението на нѣкой си запасенъ офицеръ. Г-да! Ползувамъ се отъ случая да обърнѣ вниманието ви върху плачевното положение на тия г-да запасни офицери. Тѣ сж служили дълго врѣме въ войската, и съ надѣжда за авансирание и обезпечаване на по-добъръ и охолень животъ, тѣ сж прѣмислѣли прѣзъ дивизионнитъ учебни команди, получили сж чинъ на запасни офицери, и, веднага слѣдъ туй, държавата ги хвърли на улицата и ги остави да ходѣтъ немили-недраги. Ако нѣкои отъ тѣхъ се заловѣтъ за нѣкоя малка търговия, военното началство намира, че това е недостойно и не-съвмѣстимо съ званието, което носѣтъ тия нещастници, прави имъ спънки, прѣслѣдва ги и ги убива морално. Споредъ дѣйствующитъ установления, запаснитъ офицери би трѣбвало да се прѣдпочитатъ при равни способности прѣдъ другитъ кандидати за вакантитъ държавни служби; но за съжалѣние, това не се изпълнява отъ тия, които раздаватъ службитъ — не се прѣдпочитатъ. Прѣдпочитатъ да назначѣтъ бездарности, стига да бждѣтъ приятели и съпартизани на тия, що раздаватъ службитъ, нежели да назначѣтъ на тия длъжности тия именно запасни офицери или макаръ и други хора, но съ по-добри способности. Игнориратъ се само зарадъ туй, защото или не сж партизани, или не съчувствуватъ на властъ имѣющитъ.

Що се отнася до прошеніето на вдовицата, на оня, що е умрѣлъ на 2-й Февруария, аслж Народноно Събрание нѣма защо да ѝ отпуща пенсия, защото азъ се ласкамъ отъ надѣждата, че Негово Царско Височество Князътъ ще благоволѣ, щото тя да бжде удовлетворена отъ неговия джобъ. Зарадъ това, прѣдлагамъ това прошение да се не хвърли въ архивата, а да се испрати за удовлетворение въ Двореца.

Докладчикъ Петръ Бобчевски: Исканието на г-на Краева да се обясняватъ всички причини, по които прошеатарната комисия е оставила безъ послѣдствие тия прошения, азъ не го считамъ за уважително и не намирамъ за нужно да давамъ обяснения по всѣко едно прошение, защото комисията е опрѣдѣлила съ едно общо рѣшение, че всички тия, които просѣтъ помощъ или пенсия, не могатъ да се удовлетворѣтъ само затова, защото има законъ, който урежда раздаването на пенсии, и ги остави топтанъ безъ послѣдствие. Нѣма законъ за раздаване пенсии и помощи такива, за каквито се отнасятъ прошенията. (Христо Гендовичъ: Ами за Балабанова има ли законъ?) Това е другъ въпросъ. Ако нѣкой отъ г-да прѣдставителитъ жѣлаѣтъ да разискватъ по нѣкои отъ тия прошения, азъ съмъ готовъ да давамъ обяснения по всѣко едно прошение. Изобщо, миѣнието на комисията е да се оставѣтъ тѣ безъ послѣдствие, защото комисията нѣма отъ гдѣ да ги удовлетвори. Както виждате, между тѣхъ има такива прошения, за които и вие се смѣхте. Тѣ сж такива, щото е излишно даже да се обясняватъ причинитъ, по които комисията ги е оставила безъ послѣдствие. Собствено, за прошеніето на бившия Сливнишки кметъ ще кажъ, че то е оставено безъ послѣд-

ствие, защото нѣма на какво основание да му се даде пенсия. Законъ за пенсии на чиновниците и учителитѣ има, и за военнитѣ има, но зарадъ такава служба, каквато е изпълнявалъ тоя бивши кметъ, когато се е поврѣдилъ, нѣма законъ и напразно ще бѣде, ако Народното Събрание приеме да се испрати то въ пенсионната коммисия.

Йовъ Титоровъ: Г-да прѣдставители! Вземахъ думата, за да дамъ нѣкои обяснения за кмета на с. Сливница, който е билъ такъвъ прѣзъ врѣме на Сръбско-Българската война, и да направѣмъ прѣдложение, за да може да се удовлетвори справедливата молба на тоя просителъ. Съ тоя човѣкъ, който ако не се лѣжж, се казва Янко Кръстовъ, се запознахъ въ врѣме на войната. На 4, 5, 6 и 7-й Ноемврий, когато бѣше въ най-голѣмия разгаръ боитъ на Сливница, тоя човѣкъ, като кметъ въ това село, туй, което е прѣтѣгилъ и видѣлъ въ тия 4 дни, не една пенсия, но, и кой знае какво голѣмо съкровище да му отпуснемъ, пакъ едва бихме го възнаградили. Защото, тогава въ Сливница не само кметътъ, ами и всички селени останжжъ безъ нищо. Въ Сливница, една година слѣдъ войната, не се е чуло пѣтелъ да пѣе. Като се почне отъ волъ, крава, овца, та чакъ до кокошкитѣ, всичко е било изѣдено отъ натрупанитѣ тамъ прѣзъ туй врѣме войски. Тоя кметъ, кой какъ сварѣше, до него отиваше да търси това, що му трѣбва. Него го влачехъ на всѣкъдѣ, за да намѣри и искара всичко нужно за войската: едни му искатъ сѣно, други му искатъ слама, трети — брашно, четвърти — дърва, мотика и т. н., и той ходѣше тичешката и се мѣчеше да удовлетвори всѣки едного отъ правителственитѣ хора, които въ това врѣме се намирахъ на театра на войната, защото въ това врѣме се бѣхъ събрали около това село близо до 30.000 души войска, а самото село има приблизително 250 къщи и твърдѣ мѣчно можеше да удовлетвори нуждитѣ на тая войска, но тоя кметъ се съсипа отъ трудение и гледание да удовлетвори всички. Дадохъ му послѣ единъ бронзовъ орденъ за заслуга, но тоя орденъ не може да го храни.

Г-нѣ докладчикътъ каза, че споредъ Закона за пенсиейтъ той не можалъ да бѣде удовлетворенъ, защото не билъ нито поборникъ, нито инвалидъ. Това е вѣрно. Но тъкмо зарадъ такива случаи Нар. Събрание трѣбва да се произнася: Нар. Събрание може да даде на тоя човѣкъ една пенсия. Тоя човѣкъ е селянинъ и нѣма нужда да му се дава 5—6000 лева годишна пенсия: нему като му се дадѣтъ 30 лева на мѣсець или 360 лева годишно, той ще бѣде благодаренъ и ще може да прѣпитава и подкрѣпя сѣмейството си. Ето защо, г-да прѣдставители, азъ моля не да оставите прошенieto на тоя просителъ безъ послѣдствие, нито да го прѣпращате въ Министерството на Финансийтъ за удовлетворение, защото не ще бѣде удовлетворено, но тукъ, въ Народното Събрание, днесъ да се гласува на тоя пострадалъ човѣкъ една извънредна пенсия отъ 360 лева годишно, съ която държавата нѣма да се съсипи. Тоя човѣкъ е вече въ прѣклонна възраст. Той е кюсе, нѣма брада и мустаци — искамъ съ това да кажъ, че го познавамъ лично — и едвамъ ли ще живѣе още 5—6 години и въ такъвъ случай цѣлата сума, която ще

може да получи той, ще възлѣзе на двѣ-три хиляди лева отъ които нѣма да осиромашее държавата. Ето, прочее, защо прѣдлагамъ, што на тоя просителъ да се даде отъ Нар. Събрание една пенсия отъ 30 лева мѣсеечно, или 360 лева годишно, като едно възмездие отъ страна на народа.

Атанасъ Мандаджиевъ: Г-да прѣдставители! Азъ лично познавамъ тоя кметъ и билъ съмъ свидѣтель на неговата неуморима дѣятелностъ. Въ врѣме на войната имавъ удоволствието съ Плѣвенския полкъ да квартирувамъ въ това село. Намъ бѣше отредена задачата да укрѣнимъ тая позиция. Колкото бѣше нашиятъ трудъ голѣмъ, двойно бѣше голѣмъ трудътъ на тогавашния кметъ на селото Сливница. Отъ него се искахъ кола, искахъ се всички инструменти, искахъ се и хора, и да не ви се види чудно, че, когато се искахъ нѣкои работи набързо, и поотупвахъ го. (Смѣхъ.) Смѣшно е, но е истина, и човѣкътъ най-послѣ се бѣше облѣкълъ съ три кожуха. (Веселостъ.) Това е вѣрно, г-да прѣдставители. Кой отъ гдѣ се задалѣше, къмъ кмета се обръщаше и нѣкои искахъ даже нѣща невъзможни, и при все това той съ своята съобразителностъ умѣеше да удовлетворява всички тия, които се обръщавъ къмъ него. Въ едно врѣме му се отправяхъ искания: дай квартири, дай слама, дай сѣно, покажи пѣтя, отведи хора — и то и денѣ и нощъ — и той умѣеше да удовлетвори всички. И такъвъ човѣкъ — както щете — каквато и да е голѣма заслугата му, дѣйствително, не може да се пенсионира на основание на Закона за пенсийтъ, но слѣдвало би поне да му се даде едно врѣменно пособие, което ще бѣде за него единъ видъ една твърдѣ справедлива награда, а въ сѣщото врѣме и едно срѣдство за неговото съществуване. Така што, ако прѣдложъ азъ да му се отпусне едно врѣменно пособие отъ хиляда лева, мисля, че нѣма да направѣмъ злѣ съ това, че съмъ прѣдложилъ една такава голѣма сума, защото хиляда лева възнаграждение за единъ такъвъ труженикъ, за единъ такъвъ човѣкъ, който дѣйствително е принесълъ полза съ своитѣ трудове, е нищожно. Затова, моля Нар. Събрание да му гласува едно врѣменно пособие отъ хиляда лева и да бѣде увѣрено, че тия пари то ги дава на единъ човѣкъ, който заслужено ще ги вземе.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Понеже никой не иска думата, ще дамъ на гласуване мнѣнието на прошетарната коммисия само за ония прошения, по които не станжжъ никакви разисквания, а прошенieto на бившия Сливнишки кметъ ще се гласува отдѣлно. Моля ония, които сж съгласни съ мнѣнието на прошетарната коммисия, за да се оставѣтъ докладванитѣ прошения безъ онова, за което споменжхъ, безъ послѣдствие, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Пристъпваме къмъ гласуване прошенieto на бившия Сливнишки кметъ. Най-напрѣдъ ще дамъ на гласуване мнѣнието на коммисията, за да се остави това прошение безъ послѣдствие, а слѣдъ това прѣдложението на г-на Титорова. (Йовъ Титоровъ: Азъ се присѣдинявамъ къмъ прѣдложението на г-на Мандаджиева!)

Тогава остана само прѣдложението на коммисията и това на г-на Мандаджиева. Ще дамъ на гласуване най-напрѣдъ

прѣдложението на комисията, за да се остави безъ послѣдствие прошеніето на бившия Сливнишки кметъ. Ония отъ г-да прѣдставителитѣ, които приемятъ това прѣдложение, да си вдигнатъ ржката. (Меншество.) Не се приема.

Ще дамъ на гласуване тогава прѣдложението на г-на Мандаджиева, за да се даде на просителя едноврѣменно пособие отъ 1000 лева.

Стефанъ Ивановъ: Да се каже името на просителя, за да не би нѣкой другъ Сливнишки кметъ да се възползува.

Докадчикъ Петръ Бобчевски: Въ докладванитѣ отъ мене прошения нѣма друго прошение съ подобно съдържание. Не можъ да дамъ името на просители сега, защото стенографическото бюро взе всички докладвани отъ мене книжа, за да снесе прѣписи.

Иванъ Ст. Гешовъ: Да се каже, че се отнася въпросътъ за тоя, които е билъ кметъ прѣзъ 1885 година.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Туриамъ на гласуване прѣдложението на г-на Мандаджиева. Моля ония г-да прѣдставители, които сж съгласни, щото на бившия прѣзъ 1885 година кметъ въ с. Сливница да се отпусне едноврѣменно пособие отъ 1000 лева, да си вдигнатъ ржката. (Меншество.) Не се приема.

Иванъ Лировъ: Понеже всичкитѣ прѣдложения пропаднѣхъ, то азъ правя прѣдложение, да се отпуснатъ на просителя 500 лева пособие.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Първото прѣдложение паднѣ. Ще се гласува второто прѣдложение. (Атанасъ Краевъ: Имаше и отъ мене прѣдложение, защо не го положихте на гласуване?)

Ония г-да прѣдставители, които сж съгласни, щото на бившия кметъ на село Сливница да се отпуснатъ 500 лева пособие, да си вдигнатъ ржката. (Болшинство.) Приема се.

Проштарната комисия свърши своя докладъ. Ще попитамъ г-да прѣдставителитѣ: желятъ ли да прѣстѣпимъ къмъ разглеждане на други въпроси, които сж останѣли отъ минжлото засѣдание? (Никола Габровски: Днешното засѣдание е само за прошения.) За това именно питамъ г-да прѣдставителитѣ. — Ще се гласува. Който желяе да се вдигне засѣданието, по нѣмание по-нататѣкъ прошения за докладване, да си вдигне ржката. (Болшинство.) Значи, нѣма да се продължава засѣданието.

Имамъ да съобщя на г-да прѣдставителитѣ, че отъ Военното Министерство е постѣпилъ законопроектъ за измѣнение нѣкои членове отъ Закона за устройството на въоръженитѣ сили въ Българското Княжество отъ 15-й Декемврий 1896 година.

Слѣдующето засѣдание ще бжде въ Понеделникъ, споредъ правилника.

Атанасъ Краевъ: Прѣди да се вдигне засѣданието, азъ моля бюрото да направи распорѣждане прѣдъ Военното Министерство, да ми се тури на расположеение прѣписката по продажбата на кримковскитѣ пушки и патрони, защото смѣтамъ да направя интерпелация по този въпросъ. Сжщо така да ми се тури на расположеение прѣписката по помилванието на Винарова и Попова отъ Руссе, осждени по Руссенската панамина.

Прѣдсѣдателствующий Христо Ивановъ: Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 4 часа слѣдъ пладнѣ.)

Прѣдсѣдатель: Д-ръ Г. Янколовъ.

Подпрѣдсѣдатели: { **Хр. Ивановъ.**
Петко В. Горбановъ.
Георги Губидѣльниковъ.

Секретари: { **Манолъ Стефановъ.**
Петръ Папанчевъ.
Жеко Жековъ.
Петръ К. Бобчевски.
Лука Братановъ.

Секретари: { **Димитръ М. Яблански.**
Никола Ив. Козаревъ.
Иванъ Лировъ.
Саулъ Камбосевъ.
Иванъ Пецовъ.

Секретари: { **Стефанъ Ивановъ.**
Георги Юруковъ.
Василъ Ив. Димчевъ.
Бобе Лавчиевъ.
Христо Тодоровъ.

Началникъ на Стенографическото Бюро: **Хр. П. Константиновъ.**

Исправки.

1) Въ IX засѣдание, стр. 203, стълбъ II, редове 37 и 38, напечатаното: „но азъ заявямъ, че не съмъ...“ да се чете: „и азъ заявямъ, че съмъ...“

2) Въ сжщото засѣдание, страница и стълбъ, редове 50—55, напечатаното: „ако допуснемъ на другаритѣ на г-на Славейкова да не имъ се изискватъ никакви основания за издаването на паспорти, значи, че не ще могатъ да се изискватъ и отъ всѣки единъ другъ чловѣкъ, който би се появилъ да иска паспортъ; слѣдователно, цѣльта не се постига. Тѣ ще се издаватъ както се понадне“ да се чете: „ако дойдемъ на думитѣ на г-на Славейкова, да не се изискватъ никакви основания за издаването на паспорти, значи, че може да се издаватъ такива на всички, които се появѣтъ; тѣ ще се издаватъ както попадне, и, слѣдователно, цѣльта не се постига“.